

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**GENEL KURUL
KARAR**

H.A. BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2023/91027

Karar Tarihi : 8/1/2026

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Başkanvekili : Hasan Tahsin GÖKCAN
Başkanvekili : Basri BAĞCI
Üyeler : Engin YILDIRIM
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Yıldız SEFERİNOĞLU
Selahaddin MENTEŞ
İrfan FİDAN
Kenan YAŞAR
Muhterem İNCE
Yılmaz AKÇİL
Ömer ÇINAR
Metin KIRATLI
Raportör : Tolga BAŞBOZKURT
Başvurucu : H.A.
Vekili : Av. Müzeyyen NERGİZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararına dayanılarak yapılan yeniden yargılama talebinin reddedilmesi nedeniyle ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ve bireysel başvuru hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 11/10/2023 tarihinde yapılmıştır. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

3. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

4. İkinci Bölüm, başvurunun Genel Kurul tarafından incelenmesine karar vermiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

A. Bireysel Başvurudan Önceki Aşama

6. Başvurucunun da aralarında olduğu bazı şüpheli şahıslar hakkında terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme, terör örgütünün propagandasını yapma, görevi yaptırmamak için direnme, 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etme suçlarından Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı (Başsavcılık) (4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 250. maddesinde belirtilen suçlara bakmakla yetkili) tarafından soruşturma başlatılmıştır.

7. Yürütülen ceza davası sonucunda (kapatılan) Diyarbakır 7. Ağır Ceza Mahkemesi (Mahkeme) (TMK 10. madde ile görevli) 11/2/2013 tarihinde başvurusu terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçundan 5 yıl 2 ay 15 gün hapis cezasına mahkûm etmiştir. Mahkeme başvuru hakkındaki diğer suçlar açısından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına (HAGB) karar vermiştir. Başvurucu, terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçundan verilen mahkûmiyet hükmünü temyiz etmiştir. (Kapatılan) Yargıtay 16. Ceza Dairesi 22/5/2017 tarihinde başvuru hakkındaki hükmün onanmasına karar vermiştir.

8. Başvurucu, kararın kesinleşmesi üzerine 23/6/2017 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurucu, gerçekleştirdiği eylemler nedeniyle ceza yargılaması kapsamında terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçundan verilen mahkûmiyet hükmü nedeniyle ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca yargılama sırasındaki usuli eksikliklerden kaynaklı olarak adil yargılanma hakkının da ihlal edildiğini iddia etmiştir.

9. Anayasa Mahkemesi *Deniz Yavuncu ve diğerleri* ([GK], B. No: 2018/5126, 23/2/2023) başvurusunda; aralarında başvurucunun başvurusunun da bulunduğu birçok başvurunun birleştirilmesine karar vererek ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Aynı zamanda başvurucunun diğer şikâyetleri açısından inceleme yapılmasına gerek görmemiştir. Anayasa Mahkemesi ihlal kararında 3/8/2021 tarihli ve 31557 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan *Hamit Yakut* ([GK], B. No: 2014/6548, 10/6/2021) kararındaki sonuçlara dikkat çekmiştir. Zira *Hamit Yakut* kararında; terör örgütüne üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme suçunun kanunilik ölçütünü karşılamadığını, bu kapsamda Anayasa Mahkemesinin pilot karar usulünü uygulayarak benzer mahiyetteki başvurular açısından incelemeyi bir yıl ertelediğini ve yapısal sorunun giderilmesi amacıyla yasama organına bildirimde bulunduğunu belirtmiştir. Ancak Anayasa Mahkemesi, geçen bir yıllık süreç içinde *Hamit Yakut* kararındaki gerekliliklerin yerine getirilmediğini değerlendirerek başvurucunun da aralarında olduğu birçok başvuru açısından ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme

hakkına yönelik müdahalelerin kanunilik şartını sağlamadığı gerekçesiyle ihlal kararı vermiştir (*Deniz Yavuncu ve diğerleri*, §§ 16-24).

10. Anayasa Mahkemesi ayrıca başvuruçuların ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemelere gönderilmesine karar vermiştir (*Deniz Yavuncu ve diğerleri*, § 37).

11. Anayasa Mahkemesi başvuru hakkında hak ihlalinin içeren *Deniz Yavuncu ve diğerleri* kararını 2/6/2023 tarihli ve 2018/5126 sayılı yazısıyla Mahkemeye iletmıştır.

12. Başvuru, ihlal kararına dayanarak 18/6/2023 tarihinde yeniden yargılama talebinde bulunmuştur. Mahkeme 19/6/2023 tarihli ek kararıyla söz konusu talebi sadece terör örgütü propagandası yapma ve 2911 sayılı Kanun'a muhalefet etme suçları yönünden kabul ederek yeniden yargılamaya karar vermiştir.

13. Başvuru 11/7/2023 tarihinde bir kez daha terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçu açısından da *Deniz Yavuncu ve diğerleri* kararı uyarınca yeniden yargılama talebinde bulunmuştur. Mahkeme 12/7/2023 tarihli ek kararıyla söz konusu talebin reddine karar vermiştir. Ret kararı gerekçesinde Mahkeme, Anayasa Mahkemesi kararının hüküm kısmında ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiş de 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 220. maddesinin (6) numaralı fıkrası açısından herhangi bir değerlendirme yapılmadığını belirtmiştir.

14. Başvuru, Mahkemenin Anayasa Mahkemesince verilen ihlal kararının gerekliliklerini yerine getirmediği gerekçesiyle ret kararına itiraz etmiştir. Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi başvuruçunun itirazını 28/8/2023 tarihinde kesin olarak reddetmiştir.

15. Başvuru, nihai kararı 21/9/2023 tarihinde öğrenmiştir.

B. Bireysel Başvurudan Sonraki Aşama

16. Başvuru, bireysel başvuru sonrası üçüncü kez Mahkemeye başvurarak terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçu açısından Anayasa Mahkemesi kararını dayanak gösterip yeniden yargılama talebinde bulunmuştur.

17. Mahkeme, başvuruçunun talebini değerlendirmiş ve Anayasa Mahkemesinin başvuru hakkındaki hak ihlali kararını dikkate alarak 18/2/2025 tarihinde anılan suç yönünden de yeniden yargılama kararı vermiştir.

18. Mahkeme, başvuru hakkında yaptığı yeniden yargılama sonucunda 21/4/2025 tarihinde başvuruçunun terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçu açısından beraatine hükmetmiştir. Mahkeme gerekçesinde, Anayasa Mahkemesi kararının yanlış yorumlanarak terör örgütü propagandası yapma ve 2911 sayılı Kanun'a muhalefet etme suçları yönünden yeniden yargılama talebinin kabul edildiğini ve bu doğrultuda yapılan yargılama sonucunda sadece bu suçlar açısından beraat kararı verildiğini ancak bunun Anayasa Mahkemesince verilen ihlal kararının sonuçlarını ortadan kaldırmadığını belirtmiştir. Mahkeme ayrıca başvuru hakkında verilen Anayasa Mahkemesi kararında

başvurucunun terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçu yönünden kanunilik unsurunun sağlanmadığının tespit edildiğini de ifade etmiştir.

19. Karar Başsavcılık tarafından temyiz edilmiş olup temyiz incelemesi devam etmektedir.

IV. İLGİLİ HUKUK

20. İlgili ulusal ve uluslararası hukuk kurallarının yer aldığı kararlar için bkz. (Şerafettin Can Atalay (3) [GK], B. No: 2023/99744, 21/12/2023, §§ 19-32; Hamit Yakut, §§ 26-57; Kadri Enis Berberoğlu (3) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 43-53).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Anayasa Mahkemesinin 8/1/2026 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

22. Başvurucu; Anayasa Mahkemesi kararında açıkça terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçu açısından değerlendirme yapılarak açıkça hak ihlali kararı verildiğini, buna rağmen yaptığı yeniden yargılama talebinin hukuka aykırı biçimde reddedildiğini ve ihlal kararının gerekliliklerinin yerine getirilmediğini belirterek ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ile suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca kararın icra edilmemesi, yeniden yargılamaya dair süreçte duruşma açılmaması, Cumhuriyet savcısının mütalaasının tebliğ edilmemesi ve itiraz mercii tarafından gerekçesiz karar verilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının da ihlal edildiğini iddia etmiştir.

23. Bakanlık görüşünde, başvurunun ifade özgürlüğünün ve adil yargılanma hakkının ihlal edilip edilmediği noktasında Anayasa Mahkemesi tarafından yapılacak incelemede Anayasa ve mevzuat hükümleri doğrultusunda somut olayın kendine özgü koşullarının gözönüne alınması gerektiği ifade edilmiştir.

B. Değerlendirme

24. Anayasa'nın Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkilerini düzenleyen 148. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Anayasa Mahkemesi, ... bireysel başvuruları karara bağlar. ...

Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için oluşan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.

..."

25. Anayasa'nın "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" başlıklı 26. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir."

26. Anayasa'nın *"Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı"* başlıklı 34. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"Herkes, önceden izin almadan, silahlı ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir."

27. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvurucunun yargılama mercilerinin ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde yargılama yapmadıklarına ilişkin iddiasının ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ve bireysel başvuru hakkı kapsamında incelenmesi gerekir (Yılmaz Zengin (2) [1. B.], B. No: 2021/59592, 7/1/2025, § 10; Şerafettin Can Atalay (3), §§ 71, 72).

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

28. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

İrfan FİDAN, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı yönünden bu sonuca katılmamıştır.

2. Esas Yönünden

a. İhlal Kararının Gereklerinin Yerine Getirilip Getirilmediği

29. Anayasa Mahkemesi tarafından verilen bir ihlal kararının gereklerinin yerine getirilmemesi daha önce verilen ihlalin devam ettiği anlamına gelir. Bu bakımdan Anayasa Mahkemesinin ihlal kararının gereklerinin yerine getirilmediğine ilişkin iddiaları incelemesi de bireysel başvuruları incelemeye yetkili olan Anayasa Mahkemesinin görev alanına girer (Şahin Alpay (3) [1. B.], B. No: 2018/10327, 3/12/2020, § 39; Aliğül Alkaya ve diğerleri (2) [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, § 52; Kadri Enis Berberoğlu (3), § 73). Bu sebeple

eldeki başvuruda Anayasa Mahkemesince yapılacak inceleme, olayların baştan itibaren yeniden değerlendirilmesi değil daha önce verilen ihlal kararının gereklerinin yerine getirilip getirilmediğinin ve bu kapsamda başvuruçunun anayasal haklarının ihlal edilip edilmediğinin tespitiyle sınırlı olacaktır (*Sıddıka Dülek ve diğerleri* [1. B.], B. No: 2013/2750, 17/2/2016, § 70; *Mehmet Ali Ayhan (2)* [1. B.], B. No: 2016/7967, 22/7/2020, § 54; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, § 52; *Kadri Enis Berberoğlu (3)*, § 74).

30. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural, mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönüşmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 55, 57). Bu zorunluluk doğrudan Anayasa'nın 148. maddesinde düzenlenen bireysel başvuru hakkının bir gereği olup bu anayasal haktan kaynaklanmaktadır.

31. Nitekim kanun koyucu da Anayasa koyucunun iradesi ve ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin iç hukukta tüketilmesi gereken etkili yol içtihadı ve karşılaştırmalı hukuk örnekleri doğrultusunda 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasında bireysel başvuruların esas incelemesi sonunda başvuruçunun hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedileceğini düzenlemiştir. Bireysel başvuru yolu, bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin kamu gücü tarafından yapılan bir ihlalin tespiti durumunda bu ihlalin sonuçlarını ortadan kaldıran veya meydana gelen zararı giderecek şekilde hukuki sonuçlar doğuran bir başvuru yolu niteliğindedir. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin bireysel başvurular kapsamındaki görev ve yetkisi, hakkın ihlal edilip edilmediğinin tespitiyle sınırlı olmayıp tespit edilen ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesini de kapsamaktadır. Kanun'da ihlalin ve sonuçlarının nasıl ortadan kaldırılacağına ilişkin belirleme yapma bakımından Anayasa Mahkemesine geniş bir takdir yetkisi verilmiştir (bkz. AYM, E.2011/59, K.2012/34, 1/3/2012; *Şahin Alpaz (2)* [GK], B. No: 2018/3007, 15/3/2018, §§ 56-58; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, § 53; *Kadri Enis Berberoğlu (3)*, §§ 90-92).

32. Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı üzerine devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek amacıyla mahkemelerce gerçekleştirilmesi gereken yargısal işlemlerin bütününe 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinde "*yeniden yargılama*" denilmiştir. Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak hükmedilen *yeniden yargılama*, usul hukukundaki *yargılamanın yenilenmesi* kurumundan farklı bir müessesedir (usul hukukunda yer alan yargılamanın yenilenmesi müessesesine ilişkin açıklamalar için bkz. *Kadri Enis Berberoğlu (3)*, § 97). Anayasa Mahkemesinin hükmettiği *yeniden yargılama* kurumu aşağıda sayılan özellikleri gösterir (*Kadri Enis Berberoğlu (3)*, § 98):

i. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırması için yeniden yargılama yapmak üzere dosyanın ilgili mahkemeye gönderilmesine karar verilmesi hâlinde ilgili mahkeme taraflarca başvuru yapılmasını beklemeksizin yeniden yargılamaya ilişkin işlemleri başlatmak zorundadır (*Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, § 58; *Kadri Enis Berberoğlu (2)* [GK], B. No: 2018/30030, 17/9/2020, § 134).

ii. Yeniden yargılama yapılması kararı kendisine ulaşan mahkemelerin yeniden yargılama sebebinin varlığı hususunda herhangi bir takdir yetkisi olmadığı gibi yeniden yargılama yapılacak hâllerde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak bir kabul edilebilirlik incelemesi aşaması da bulunmamaktadır (*Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), § 58; *Kadri Enis Berberoğlu* (2), § 134). Zira 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasının "*Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir.*" biçimindeki birinci cümlesi uyarınca Anayasa Mahkemesi ihlal kararı ile birlikte yeniden yargılama yapılmasına bizzat karar vermektedir. Bu sebeple dosyanın yeniden yargılama için gönderildiği mahkemenin bu yönde karar alması gerekmez. Yargılama mercii doğrudan yeniden yargılama işlemlerini başlatır (*Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), § 59; *Kadri Enis Berberoğlu* (2), § 135).

iii. Anayasa Mahkemesinin yeniden yargılama yapılmasına karar vermesi muhakkak duruşma açılması gerektiği şeklinde anlaşılamaz. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasının "*Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.*" biçimindeki son cümlesi uyarınca Anayasa Mahkemesince tespit edilen ihlalin giderimi, işin niteliğine ve giderim için Anayasa Mahkemesinin yapılmasına karar verdiği işlemlerin çeşidine veya ilgili yargı yolunun imkân ve zorunluluklarına göre dosya üzerinden yargısal işlemlerin yapılması biçiminde olabileceği gibi yargılamanın duruşma açılarak yeniden yapılması şeklinde de olabilir. Hangi yöntemle ihlalin sonuçlarının giderileceği belirlenirken elbette ihlalin niteliği nazara alınarak bir değerlendirme yapılmalıdır (*Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), § 59).

iv. Kural olarak ilgili merci, ihlal kararının niteliğini dikkate alarak bu ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için gerekenleri kendisi takdir edebilir. Ancak 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin "*İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir.*" biçimindeki (1) numaralı fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesi ihlal kararı ile birlikte ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere de hükmetmiş ise ilk derece mahkemesinin veya kamu gücünü kullanan diğer organların yapılması gerekenlerin zorundallığı veya yerindeliği konusunda bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Anayasa Mahkemesi ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için alınması gereken tedbiri veya yöntemi açıkça gösterdiğinde ilgili merci bunun gereklerini yapmak zorundadır (*Kenan Yıldırım ve Turan Yıldırım* [1. B.], B. No: 2013/711, 3/4/2014, § 82; *Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), § 60).

v. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin bir ihlal kararının kendisine ulaştığı mahkemenin anayasal ve yasal yükümlülüğü, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararlarının uygunluğunu veya yerindeliğini sorgulamak değil ihlalin sonuçlarını gidermek üzere ilgili usul hukukunun imkân ve gereklilikleri çerçevesinde yargısal işlemlere başlamaktır (*Mehmet Doğan*, §§ 58, 59; *Aligül Alkaya ve diğerleri* (2), § 57).

33. Öte yandan bir ceza yargılaması sonunda hükmedilen mahkûmiyet kararının tek sonucu, belirlenen ceza hukuku müeyyidesi değildir. Buna ek olarak cezanın niteliğine göre mahkûmiyet kararının adli sicil kaydından izlenmesi, daha önce verilen hükmün

açıklanmasının geri bırakılması kararını kaldırması, tekr  r hükümlerine tabi olması, belli hakları kullanmaktan yoksun bırakması gibi pek çok sonucu olabilir.   şte yargılama mercii ihlalin ve muhtemel tüm sonuçlarının ortadan kaldırılması için gerekiyorsa dosya üzerinden vereceği kararlarla yeniden yargılama işlemlerini başlatmalıdır. Bu doğrultuda ihlale neden olan hüküm ortadan kaldırmalı, infaz evraklarını geri almalı, mahkûmiyet kararının adli sicil kayıtlarından çıkarılması için gerekli yazışmaları yapmalıdır (*Yılmaz Zengin* (2),    16).

b. Ba  suruya Konu Kararın Değerlendirilmesi

34. Ba  surucu hakkında terör   rg  t     yesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme, terör örgütünün propagandasını yapma, 2911 sayılı Kanun'a muhalefet etme ve görevi yaptırmamak i  in direnme su  larından ceza yargılaması yapılmıştır. Yapılan yargılama sonucunda ba  surucu, terör   rg  t     yesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme su  undan hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Ba  surucu hakkındaki diğer su  lar açısından ise HAGB kararı verilmiştir. Ba  surucu hakkındaki terör   rg  t     yesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme su  undan verilen hüküm temyiz incelemesi sonrası kesinleşmesi   zerine Anayasa Mahkemesine ba  surmu   ve ba  surucunun ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüş düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir (bkz.    9). Bunun   zerine ba  surucu, Anayasa Mahkemesi kararını gerekçe göstererek yeniden yargılama talebiyle 18/6/2023 tarihinde Mahkemeye ba  surmu  tur. Mahkeme yaptığı değerlendirme sonucunda sadece terör   rg  t   propagandası yapma ve 2911 sayılı Kanun'a muhalefet etme su  ları bakımından yeniden yargılama yapılması talebinin kabulüne karar vermiştir. Ba  surucu bunun üzerine 11/7/2023 tarihinde terör   rg  t     yesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçu açısından ikinci kez yeniden yargılama talebinde bulunmuş, Mahkeme talebin reddine karar vermiştir. Ba  surucu, ret kararının kesinleşmesi   zerine Anayasa Mahkemesinin kararına uyulmadığı iddiasıyla mevcut bireysel ba  suruyu gerçekleştirmiştir.

35. Bireysel ba  surudan sonra ba  surucunun     nc   kez aynı talebi yapması   zerine Mahkeme, ba  surucu hakkındaki ihlal kararını değerlendirerek terör   rg  t     yesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme suçu bakımından yeniden yargılama kararı vermiştir (bkz.      16,17). Her ne kadar Mahkeme 19/6/2023 tarihinde sadece terör   rg  t   propagandası yapma ve 2911 sayılı Kanun'a muhalefet etme su  ları bakımından yeniden yargılama kararı vermişse de Anayasa Mahkemesi kararının gereğini tam olarak yerine getirip ihlalin sonuçlarını bütünüyle ortadan kaldırmamıştır. Zira yukarıda da belirtildiği üzere Anayasa Mahkemesi *Deniz Yavuncu ve diğerleri* kararında terör   rg  t     yesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme su  unun kanunilik şartını sağlamadığı ve bu konuda yapısal bir problem olduğu gerek  leriyle ihlal kararı vermiştir (bkz.    9). Nitekim bu husus, Mahkemenin bireysel ba  surudan sonra verdiği 18/2/2025 tarihli yeniden yargılama talebinin kabul   ile devamında verdiği beraat kararında da zikredilmiştir (bkz.      17,18).

36. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesi ile Anayasa Mahkemesi     t  z  ę  n  n 79. maddesi hükümleri uyarınca yargı mercilerinin Anayasa Mahkemesi tarafından verilen ihlal kararlarının sonuçlarını ortadan kaldırması için yeniden yargılama yapması ve mümkünse dosya üzerinden *ivedilikle* karar vermesi gerektiği belirtilmiştir. Dolayısıyla yargı mercileri ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama ve duruşmanın a  ılmasına mümkün olan en kısa sürede karar vermekle yükümlüdür (*Hebun Zengin* [1. B.], B. No: 2023/84433, 25/3/2025,    23).

37. Somut olayda Mahkeme, ilk aşamada başvurunun Anayasa Mahkemesinin hakkında verdiği ihlal kararını gerekçe göstererek yeniden yargılama yapılmasına yönelik talebini reddetmiş; diğer bir ifadeyle ihlal kararının gereklerini yerine getirmemiştir. Bunun üzerinden 1 yıl 8 ay 16 gün geçmesinin ardından ise başvurunun talebinin değerlendirilmesi sonucunda Mahkeme yeniden yargılama yapılmasına karar vermiştir. Bu itibarla Mahkeme, Anayasa Mahkemesinin başvuru hakkında verdiği ihlal kararını 1 yıl 8 ay 16 gün uygulamayarak ihlal kararının gereklerini yerine getirmede ivedilik şartını, dolayısıyla ihlalin ortadan kaldırılması için üzerine düşen özen yükümlülüğünü yerine getirmemiştir (benzer yönde değerlendirmeler için bkz. *Hebun Zengin*, § 24). Bu durumda Anayasa Mahkemesi kararının geç icra edilmesi nedeniyle başvurunun ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ihlal edilmiştir.

38. İkinci olarak söz konusu geç icra nedeniyle bireysel başvuru hakkı yönünden de inceleme yapılması gerekir.

39. Bireysel başvuru hakkı, Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre herkes, Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (Sözleşme) kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Bu hak, Anayasa'nın 40. maddesinde güvenceye bağlanan etkili başvuru hakkının özel bir görünümüdür. Anayasa Mahkemesi daha önce bireysel başvuru hakkının etkili başvuru hakkı kapsamında Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanında bulunduğunu açıklamıştır (*Şerafettin Can Atalay* (3), §§ 19-32; *Ruhi Abat* [2. B.], B. No: 2014/4724, 7/3/2019, §§ 44, 45).

40. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrasıyla şartlarını yerine getiren herkese Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunma hakkı verilmiştir. Başka bir deyişle bireysel başvuru hakkı, anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri süren herkese ihlalin tespiti ve giderilmesi amacıyla Anayasa Mahkemesine başvuru yapma imkânı tanıyan anayasal bir haktır (*Ruhi Abat*, § 48). Hiç kuşkusuz Anayasa Mahkemesi kararlarının etkili şekilde uygulanması da bireysel başvuru hakkının ayrılmaz bir parçasıdır. Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kapsamında verdiği bir ihlal kararının açıkça veya fiili (eylemli) olarak hiçbir şekilde yerine getirilmemesi ya da ihlal kararında tespit edildiği şekliyle icra edilmemesi etkili başvuru hakkının özel bir türü olan bireysel başvuru hakkının açık ve ağır bir şekilde ihlali anlamına gelmektedir. Zira etkili başvuru hakkının özel bir türü olan bireysel başvuru hakkı, Anayasa Mahkemesi kararlarının etkili şekilde uygulanmasını da gerektirir. Aksi hâlde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmak anlamsız hâle gelir. Tam da bu sebeple Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrasında Anayasa Mahkemesi kararlarına uyma ve bu kararları değiştirmeksizin yerine getirme hususunda yasama, yürütme ve yargı organları ile idare makamlarına takdir yetkisi tanınmamış veya bu konuda istisnaya yer verilmemiştir (benzer değerlendirmeler için bkz. *Kadri Enis Berberoğlu* (3), § 102; *Şerafettin Can Atalay* (3), § 56; *Doğukan Bilir* (2) [2. B.], B. No: 2021/12594, 11/6/2025, § 14).

41. Bu bağlamda Anayasa koyucunun gerekçesinde günümüzde temel hakların korunması amacıyla bireysel başvuru yolunun pek çok uygar ülkede anayasa yargısının ayrılmaz bir parçası kabul edilmesine özellikle vurgu yapıldığına işaret etmek gerekir (*Şerafettin Can Atalay* (3), § 19). Nitekim etkili olduğu kabul edilen karşılaştırmalı hukuk örneklerinde anayasa mahkemelerinin bireysel başvuru kararlarının bağlayıcılığı hususu açık olarak anayasal ve kanuni düzenlemelerle güvence altına alınmış olup anayasa mahkemeleri

de bu hakkın gereği olarak temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğinin tespiti ile birlikte yeniden yargılama yapılması ve hatta ihlale yol açan kararların doğrudan iptal edilmesi veya ortadan kaldırılması dâhil ihlalden önceki duruma dönülmesini sağlayacak yetkilerle donatılmıştır (*Şerafettin Can Atalay* (3), § 32).

42. Anayasa Mahkemesi kararlarının ilgili mahkemelerce veya diğer kamu makamlarınca yerine getirilmemesi veya icrasının geciktirilmesi bireyin yaşamı ve devletin işleyişi üzerinde gözardı edilemez derin etkiler bırakır. İlk olarak yargı kararlarının yerine getirilmemesi hâlinde bireylerin yargı kararıyla kendilerine sağlanan hak ve özgürlükleri kullanabilmeleri mümkün olmaz (*Şahin Alpay* (2), § 61). Hukukun üstünlüğünün geçerli olduğu bir devlette, bireylerin hukuk sistemine olan güvenini ve saygısını koruma adına vazgeçilemez bir görev ifa eden yargı kararlarının zamanında yerine getirilmeyerek sonuçsuz bırakılması kabul edilemez (*Ferda Yeşiltepe* [GK], B. No: 2014/7621, 25/7/2017, § 36). Aksinin kabulü hukuk devletinin varlığından söz edilmesini imkânsız kılar. Bu sebeple devlet, yargı kararlarının zamanında yerine getirilmesini sağlayarak bireyler aleyhine oluşabilecek hak kayıplarını engellemekle ve bu yolla bireylerin hukuk sistemine olan güvenini ve saygısını korumakla yükümlüdür (*Kadri Enis Berberoğlu* (3), § 103).

43. Bireysel başvuru, temel hak ve özgürlüklerin korunmasında kaynağını doğrudan Anayasa'dan alan nihai ve en etkili ulusal hak arama yoludur. Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kapsamındaki incelemesi, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmasında ve geliştirilmesinde bireylere en üst düzeyde koruma sağlar (*Kadri Enis Berberoğlu* (3), § 134). Bu doğrultuda somut olaya bakıldığında Anayasa Mahkemesi kararının gereğinin yerine getirilmesinde ivedi şekilde hareket edilmemesi, başvuru yönünden Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan bireysel başvuru hakkına ilişkin güvenceleri anlamsız ve işlevsiz hâle getirmiştir.

44. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. ve 34. maddelerinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ve Anayasa'nın 148. maddesinde teminat altına alınan bireysel başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

İrfan FİDAN, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı yönünden bu sonuca katılmamıştır.

VI. GİDERİM

45. Başvurucu; ihlalin tespiti, yeniden yargılama yapılması ile miktar belirtmeksizin maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

46. İncelenen başvuruda tespit edilen ihlalin niteliği dikkate alındığında bu ihlalin ve sonuçlarının Mahkeme tarafından yapılan yeniden yargılama ve duruşmanın açılmasına karar verilmesiyle ortadan kaldırıldığı görülmüştür. Bu nedenle yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmadığından kararın ilgili mahkemeye bilgi amacıyla gönderilmesine karar verilmesi yeterlidir.

47. Bununla birlikte yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında ve eski hâle getirme kuralı çerçevesinde başvurucuya net 100.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir. Başvurucu, uğradığını iddia ettiği maddi zarar

ile ilgili olarak bilgi ve belge sunmadığından maddi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kamuya açık belgelerde başvurusunun kimliğinin gizli tutulması talebinin KABULÜNE,

B. 1. İfade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA İrfan FİDAN, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. Bireysel başvuru hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,

C. 1. Anayasa'nın 26. ve 34. maddelerinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE İrfan FİDAN, Muhterem İNCE, Yılmaz AKÇİL, Ömer ÇINAR ve Metin KIRATLI'nın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. Anayasa'nın 148. maddesinde güvence altına alınan bireysel başvuru hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE OYBİRLİĞİYLE,

D. Başvurucuya net 100.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

E. 2.220,60 TL harç ve 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 42.220,60 TL yargılama giderinin başvurusu ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurusunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin bilgi için Diyarbakır 7. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2012/81, K.2013/14) ve Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 8/1/2026 tarihinde karar verildi.

KARŞIOY

Başvurucu, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararına dayanarak yapılan yargılamanın yenilenmesi talebinin reddedilmesi nedeniyle ifade özgürlüğü ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ve bireysel başvuru hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştü, Anayasa Mahkemesi tarafından başvurunun, Anayasa'nın 26. maddesinde düzenlenen ifade özgürlüğü, yine Anayasa'nın 34. maddesinde düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarının ve Anayasa'nın 148. maddesinde düzenlenen bireysel başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Başvurucunun Anayasa'nın 148. maddesinde düzenlenen bireysel başvuru hakkının ihlal edildiği yönündeki karara katılmakla birlikte, başvurunun ifade özgürlüğü ve toplantı gösteri yürüyüşü haklarının da ihlal edildiği yönündeki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz. Şöyle ki;

Başvuruya konu olayda Anayasa Mahkemesi başvurunun ileri sürdüğü hak ihlallerini değerlendirmiş ve başvurunun Anayasa'nın 26. maddesinde düzenlenen ifade özgürlüğü, yine Anayasa'nın 34. maddesinde düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarının ihlal edildiğine karar vermiş, ihlal sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama kararı vermiştir. Yerel Mahkemece, Anayasa Mahkemesi kararı gerekçe gösterilerek yeniden yargılama yapılması talebi reddedilmiş, ihlal kararının gerekleri yerine getirilmemiştir. Başvurucunun üçüncü kez yeniden yargılama başvurusu üzerine mahkeme başvurunun talebini değerlendirmiş ve hak ihlali kararının üzerinden 1 yıl 8 ay 16 gün geçtikten sonra yeniden yargılama kararı vermiştir. Yerel mahkemenin ihlal kararının gereklerini ivedilikle yerine getirmediği ve yine ihlalin ortadan kaldırılması için gerekli özen yükümlülüğünü göstermediği tartışmadan uzaktır.

Anayasa Mahkemesi kararlarının yerel mahkemelerce zamanında veya eksiksiz olarak yerine getirilmemesi halinde, başvurunun ilk başvurusunda tespit edilen hak ihlallerinin yeniden mi ihlal edildiği yoksa başvurunun sadece Anayasa'nın 148. maddesindeki bireysel başvuru hakkının mı ihlal edildiği sorunu ortaya çıkmaktadır.

Anayasa'nın 148. maddesinde, *"Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır. Bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz. Bireysel başvuruya ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir"* hükmü yer almaktadır. Anayasanın 153. maddesinde ise, Anayasa Mahkemesi kararlarının Resmî Gazetede hemen yayımlanacağı ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlayacağı belirtilmiştir.

Anayasa'nın 148. maddesinde bireysel başvuruya ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceği belirtilmiş olduğundan, hak ihlali kararı ve sonuçları açısından 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesi uygulanacaktır. Bu hüküm uyarınca, Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemesi sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilecek, bu kapsamda tespit edilen ihlalin bir mahkeme kararından kaynaklanması halinde, ihlalin ve sonuçlarının

ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili mahkemeye gönderilecektir.

Anayasa'nın gerek 148. maddesi gerekse 153. maddeleri uyarınca hak ihlalinin ortadan kaldırılması için yeniden yargılama kararı verilmesi halinde mahkemelerin bu karara uyması zorunludur. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde ise, bireylerin Anayasanın 148. maddesi uyarınca sahip olduğu bireysel başvuru hakkının gerekleri yerine getirilmemiş olmaktadır. Anayasa Mahkemesi tarafından, başvurunun ilk başvurusunda Anayasa'da güvence altına alınan hak ya da haklarının ihlal edildiği ve yeniden yargılama yapılarak bu ihlalin ortadan kaldırılmasına karar verilmiş olduğu durumlarda, yerel mahkemelerin bu kararı hiç ya da gereği gibi uygulamaması ya da geç uygulaması durumunda artık başvurunun ilk başvurusundaki iddialarının tekrardan incelenmesi ve yeniden ilk başvuruda verilen karardaki gibi hak ihlaline karar verilmesi mümkün olmayıp, bu durumda sadece Anayasa'nın 148. maddesi uyarınca inceleme yapılması ve yerel mahkemelerin gerekli özen yükümlülüğünü göstermemesi nedeniyle başvurunun bireysel başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

Öyle ki, yerel mahkemelerin Anayasa'nın ve kanunların öngördüğü yeniden yargılama kararına uymaması veya geç uyması yeni bir ihlal türü olup, mahkemelerin bu hukuka aykırı davranışı başvurunun ilk başvuruya konu olaydaki hak ihlallerinden farklılık arz etmektedir. Somut olayda olduğu üzere, yerel mahkemenin Anayasa'ya ve kanuna aykırı olarak, Anayasa Mahkemesi kararını geç uygulaması, başvurunun ifade özgürlüğü ya da toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarını ihlal etmemekte, Anayasa'nın 148. maddesinde güvence altına alınan bireysel başvuru hakkını ihlal etmektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince (AIHM) verilen ihlal kararlarının yerine getirilmediğine ilişkin şikâyetler yönünden, AIHM tarafından hakkın maddi boyutu ile verilen ihlal kararları sonrasında sadece hakkın usul boyutu ile ve tespit edilen eksikliklerin giderilip giderilmediği ile inceleme yapmış, hakkın maddi boyutu açısından bir inceleme yapmamıştır. (Bu hususta bazı Anayasa Mahkemesi kararları için bkz. Abdulaziz Bengi ve Diğerleri başvurusu, 2. B., Bölüm No: 2014/14048, 10/6/2020; Asya Göres ve Diğerleri başvurusu GK., B. No: 2018/15851, 1/12/2022).

6216 sayılı Kanun'un 46. maddesinde, bireysel başvurunun ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmâl nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabileceği belirtilmiş olup, aynı Kanun'un 48. maddesinde, bireysel başvuru hakkında kabul edilebilirlik kararı verilebilmesi için 45 ila 47. maddelerde öngörülen şartların taşınması gerektiği düzenlenmiştir. Buna göre, somut olayda ihlale yol açan eylem ya da ihmâl, yerel mahkemenin yargılamanın yenilenmesi kararını geç uygulaması şeklinde gerçekleşmiş olup, ilk başvuruya konu işlem ya da eylem nedeniyle hak ihlali iddiası daha önce karara bağlanmış olduğundan başvurunun, Anayasa'nın 26. ve 34. maddeleri çerçevesinde güncel ve kişisel bir hakkının ihlal edilmediği ve bu talepleri açısından kabul edilemezlik kararı verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmalıdır.

Anayasa Mahkemesi, Şerafettin Can Atalay kararında (Şerafettin Can Atalay (3) [GK], B. No: 2023/99744, 21/12/2023), Anayasa Mahkemesi kararının yerine getirilmemesi nedeniyle, Anayasa'nın 67. maddesinde güvence altına alınan seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı ve Anayasa'nın 19. maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine oy çokluğu ve Anayasa'nın 148. maddesinde düzenlenen bireysel başvuru hakkının ihlal edildiğine oybirliği ile karar vermiştir. Söz konusu kararda

(Muammer Topal, İrfan Fidan ve Muhterem İnce tarafından) belirtilen karşı oy gerekçeleri, işbu karar açısından da geçerlidir.

Açıklanan nedenlerle, başvurunun sadece Anayasa'nın 148. maddesinde güvence altına alınan bireysel başvuru hakkının ihlal edildiği, Anayasa'nın 26. maddesinde düzenlenen ifade özgürlüğü ve yine Anayasa'nın 34. maddesinde düzenlenen toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarının ihlal edilmediği kanaatinde olduğumuzdan, aksi yöndeki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI